

Bożena Ryszawska-Grzeszczak

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

ROLA MIAST W POLITYCE SPÓJNOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ W LATACH 2007-2013

1. Wstęp

Celem polityki spójności Unii Europejskiej oraz odnowionej strategii lizbońskiej jest działanie na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Osiągnięcie tego celu jest możliwe dzięki zwróceniu szczególnej uwagi na rolę miast w tym procesie. Podstawową zasadą dotychczas realizowanej polityki regionalnej było wspieranie obszarów peryferyjnych, słabszych, w tym także obszarów wiejskich. Polityka wspierania rozwoju miast nie była zbyt wyraźnie akcentowana w polityce regionalnej UE. Jednak to właśnie miasta odgrywają szczególną rolę w budowaniu gospodarki opartej na wiedzy, gdyż skupiają największy potencjał w zakresie edukacji, nowoczesnych technologii i badań naukowych. Wzrost konkurencyjności miasta poprzez wzrost PKB, spadek bezrobocia, inwestycje zagraniczne, lepszą infrastrukturę, innowacje i rozwój nowych technologii ma wpływ na rozwój regionu, którego to miasto jest stolicą.

W artykule pokazano rolę miast w polityce spójności UE w latach 2007-2013, a szczególnie miasto Wrocław, które staje się motorem wzrostu gospodarczego i wzrostu zatrudnienia w aglomeracji i w regionie.

2. Priorytety nowej polityki spójności

Nowa polityka spójności potwierdza podstawowe kierunki realizowanej dotąd polityki skupione wokół wzrostu gospodarczego i konkurencyjności słabszych regionów. Nową tendencją jest poszukiwanie narzędzi wspierających wzrost gospodarczy i wzrost zatrudnienia szczególnie w nowych krajach członkowskich.

Do głównych celów polityki spójności w latach 2007-2013 należą:

- **Konwergencja** – propagowanie warunków sprzyjających wzrostowi oraz czynników prowadzących do rzeczywistego zniwelowania zapóźnień w najslabiej rozwiniętych państwach członkowskich i regionach. W przyszłej Unii Europejskiej liczącej 27 państw cel ten – na terytorium 17 państw członkowskich – obej-

muje 84 regiony o ludności liczącej 154 mln, w których przypadający na głowę poziom PKB jest niższy od 75% przeciętnej europejskiej, a także 16 regionów o populacji 16,4 mln, gdzie poziom PKB nieznacznie tylko przewyższa ów próg, objętych wygasającą pomocą przejściową w związku z efektem statystycznym rozszerzenia UE.

Tabela 1. Podział środków finansowych w ramach strategii spójności

Cel	Udział w %	Alokacja finansowa w mld
Konwergencja	81,5	251,3
Konkurencyjność i zatrudnienie w regionach	16	49,1
Europejska Współpraca Terytorialna	2,5	7,75
Razem		308,05

Źródło: opracowanie własne na podstawie [*Financial perspective...* 2006, s. 9].

- **Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie** – umocnienie konkurencyjności i atrakcyjności regionów, jak również zwiększenie zatrudnienia. Czyni się to w dwojaki sposób. Po pierwsze, programy rozwoju, pomagające regionom w przewidywaniu i propagowaniu przemian gospodarczych poprzez innowacje i promowanie społeczeństwa opartego na wiedzy, przedsiębiorczości i ochronie środowiska, a także poprawę dostępności tych regionów. Po drugie, wsparcie posłuży zwiększeniu liczby miejsc pracy i poprawie ich jakości dzięki przystosowaniu pracowników do zmian i inwestycjom w kapitał ludzki.
- **Europejska współpraca terytorialna** – umocnienie współpracy transgranicznej w drodze wspólnych inicjatyw na szczeblu lokalnym i regionalnym, współpracy międzynarodowej służącej zintegrowanemu rozwojowi przestrzennemu oraz międzyregionalnej współpracy i wymiany doświadczeń¹.

3. Strategia lizbońska a wzrost gospodarczy i zatrudnienie

Dodatkowym wsparciem programowym polityki spójności jest odnowiona w 2005 r. strategia lizbońska. Zgodnie z wytycznymi dla wzrostu i zatrudnienia w ramach odnowionej agendy lizbońskiej programy otrzymujące wsparcie w zakresie polityki spójności powinny dążyć do skoncentrowania zasobów na następujących trzech priorytetach:

- zwiększaniu atrakcyjności państw członkowskich, regionów i miast poprzez poprawę dostępności, zapewnienie odpowiedniej jakości i poziomu usług oraz zachowanie stanu środowiska,

¹ [Decyzja Rady z dnia 6 października 2006 r. ...].

- wspieraniu innowacyjności, przedsiębiorczości oraz rozwoju gospodarki opartej na wiedzy poprzez wykorzystywanie możliwości w dziedzinie badań i innowacji, w tym nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych, oraz
- tworzeniu lepszych miejsc pracy oraz większej ich liczby poprzez zainteresowanie większej liczby osób zdobyciem zatrudnienia oraz działalnością gospodarczą, zwiększenie zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw, a także zwiększenie inwestycji w kapitał ludzki².

Te priorytety, według założeń Rady, miały doprowadzić do uporządkowania zbyt wielu celów ekonomiczno-społeczno-ekologicznych postawionych w starej wersji strategii lizbońskiej. W odnowionej strategii lizbońskiej kraje UE muszą się skoncentrować na budowaniu własnej konkurencyjności, zwiększeniu swojego potencjału wzrostu, wydajności oraz wzmocnieniu spójności społecznej, kładąc nacisk na wiedzę, innowację i lepsze wykorzystanie kapitału ludzkiego.

Ponowne zaakcentowanie problemu wzrostu konkurencyjności poprzez wzrost gospodarczy i innowacje oraz zatrudnienie, czyli wykorzystanie potencjału kapitału ludzkiego, stawia przed Polską i nowymi członkami Unii szczególne wyzwanie. Polska i polskie regiony nie mogą się koncentrować tylko na odrabianiu opóźnień w budowie infrastruktury społecznej i gospodarczej oraz na walce z bezrobociem, lecz muszą także, podobnie jak inne kraje UE, rozwijać nowoczesną gospodarkę opartą na wiedzy, wprowadzać innowacje w przedsiębiorstwach i inwestować na dużą skalę w kapitał ludzki, edukując i szkoląc pracowników i pracodawców³.

4. Zrównoważony rozwój obszarów miejskich w latach 2007-2013

Komisja Europejska przyjęła w połowie 2006 r. program pt. „Polityka spójności i miasta: rola miast i aglomeracji w odniesieniu do wzrostu i zatrudnienia w regionach”. W dokumencie tym stwierdza się, że miasta łatwiej niż inne obszary przyciągają inwestycje sprzyjające rozwojowi i zwiększające zatrudnienie. Miasta są centrami edukacyjnymi, skupiskiem kadr dla gospodarki, mają warunki do rozwoju nowych technologii i innowacji, są też miejscem życia społecznego i kulturalnego. Poprzez rosnącą konkurencyjność miasta można wzmocnić konkurencyjność regionu, kraju i całej Wspólnoty (rys. 1).

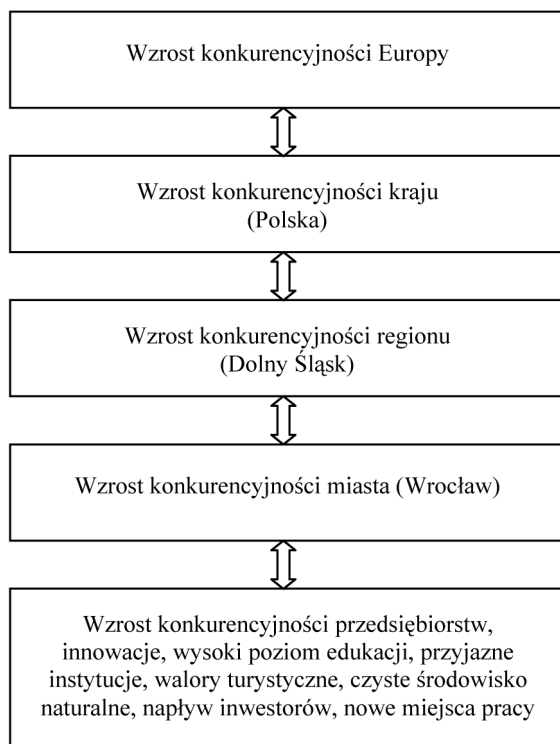
Kluczowe dla wzrostu atrakcyjności miast jest podejmowanie działań w następujących obszarach:

- 1) infrastruktura transportowa wewnątrz miasta oraz połączenie miasta z regionem,
- 2) dostęp do usług i infrastruktury,
- 3) środowisko naturalne i fizyczne,

² Tamże.

³ [Radło 2005, s. 16, 22].

- 4) usługi w obszarze kultury oraz możliwości spędzania wolnego czasu,
- 5) wsparcie dla innowacji, przedsiębiorczości i gospodarki opartej na wiedzy,
- 6) innowacje i gospodarka oparta na wiedzy jako czynnik wzrostu gospodarczego,
- 7) zarządzanie miastem i zintegrowane podejście zrównoważonego rozwoju terenów miejskich,
- 8) uczestnictwo obywateli w rozwoju miast.

Rys. 1. Konkurencyjność miasta na tle konkurencyjności kraju i Europy

Źródło: opracowanie własne.

W poszczególnych obszarach możliwe jest podjęcie różnorodnych działań przyczyniających się do wzrostu atrakcyjności i konkurencyjności miast.

W obszarze transportu niezbędna jest koordynacja między poszczególnymi rodzajami transportu miejskiego i promocji rodzajów transportu powodujących najmniejsze zanieczyszczenie środowiska. Miasta w regionach peryferyjnych muszą być odpowiednio połączone z głównymi lotniskami i z głównymi trasami europejskimi. Dostępność lotnicza jest sprawą niewrażliwą dla rozwoju miast. W zrównoważonym rozwoju miast rozwijać się powinien głównie transport publiczny. Po-

winien on być bardziej przystępny cenowo, jego jakość i funkcjonowanie należy poprawić.

W zakresie dostępu do usług i infrastruktury konkurencyjne miasto musi inwestować w nowoczesne usługi, skuteczne, przystępne cenowo i łatwo dostępne przez Internet. Podstawowymi usługami są usługi zdrowotne, usługi socjalne, kształcenie i administracja publiczna.

Należałoby kontynuować rewitalizację miast i ich terenów przemysłowych i wykorzystywać ich potencjał przestrzenny. Inicjatywy te sprzyjać będą transformacji stref miejskich i centrów miast w atrakcyjne miejsca do zamieszkania, spełniające wspólnotowe wymogi ekologiczne.

Poprzez trwałą politykę kulturalną miasta powinny promować kulturę żywą, tworząc różnorodną infrastrukturę, taką jak ośrodki kultury i nauki, muzea, biblioteki i zachowując dziedzictwo kulturalne, historyczne i architektoniczne. Infrastruktura ta, powiązana z programem wydarzeń kulturalnych – również skierowanym do ludzi młodych – czyni miasta bardziej atrakcyjnymi dla obywateli, przedsiębiorstw, pracowników, szczególnie dla pracowników mobilnych i wysoko wykwalifikowanych oraz dla turystów. Ma to również wpływ na wizerunek miasta, dumę i poczucie tożsamości lokalnej ludności.

W zakresie wsparcia dla innowacji, przedsiębiorczości i gospodarki opartej na wiedzy miasta mają do odegrania kluczową rolę. Stanowią one często środowisko sprzyjające innowacjom w przedsiębiorstwach, gdyż mogą łączyć potencjał intelektualny szkół wyższych, wiedzę i zdolności absolwentów tych szkół z istniejącą już sferą gospodarczą. Synergia wspólnych działań sprawia, że wartość dodana działań podejmowanych na poziomie miasta jest jeszcze większa i umożliwia wdrażanie działań niejednokrotnie skomplikowanych, odzwierciedlających nakładanie się wielu problemów. Miasta powinny przyciągać i zatrzymywać „pracowników wiedzy” i – w bardziej ogólnym podejściu – większą część mieszkańców posiadających dyplomy ukończenia studiów wyższych. Atrakcyjność miasta w zakresie transportu, usług, środowiska naturalnego i kultury stanowi jeden z fundamentalnych czynników decydujących o wyborze miejsca pracy i zamieszkania podejmowanym przez tych pracowników. Miasta mogą odgrywać rolę pierwszoplanową w przygotowaniu strategii innowacji dla całego regionu.

Rozwój terenów miejskich jest procesem długotrwałym i złożonym. Miasta powinny planować ten rozwój w długoterminowej perspektywie i uwzględnić wszystkie czynniki decydujące o jego powodzeniu. W tym celu ważne jest zintegrowanie władz lokalnych, podmiotów gospodarczych, obywateli wokół wizji miasta i jego strategii rozwojowej oraz skoordynowanie tej strategii ze strategią regionu i kraju.

Uczestnictwo obywateli jest koniecznością demokratyczną – włączenie lokalnych mieszkańców i organizacji pozarządowych w politykę miejską może usankcjonować i skutecznie działać władz publicznych. Należy włączyć lokalnych obywateli, czyli młodych ludzi, nieformalne grupy i stowarzyszenia w promowanie

zrównoważonego wzrostu i zatrudnienia na obszarach miejskich z punktu widzenia ochrony środowiska i spraw społecznych.

Instrumentem finansowym, który ma wspomóc realizację polityki miast w tym zakresie, jest Inicjatywa Komisji Europejskiej o nazwie JESSICA.

5. JESSICA i wsparcie dla aglomeracji miejskich

Zgodnie z tym, co zostało przedstawione w zarysie w komunikacie Komisji „Polityka spójności a miasta”, ponad 60% ludności Unii Europejskiej mieszka w obszarach miejskich liczących ponad 50 000 mieszkańców⁴.

W miastach i obszarach miejskich ogółem zlokalizowana jest większość miejsc pracy, przedsiębiorstw i wyższych uczelni; mają one również kluczowe znaczenie dla osiągnięcia spójności społecznej. Europejskie miasta i aglomeracje przyciągają zwykle osoby o wysokich kwalifikacjach, tworząc często efekt spirali sprzyjającej innowacjom i przedsiębiorczości, co dodatkowo zwiększa ich atrakcyjność dla kolejnych utalentowanych jednostek. JESSICA (*Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas* – wspólne europejskie wsparcie na rzecz trwałych inwestycji w obszarach miejskich) jest wspólną inicjatywą Komisji, Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Banku Rozwoju Rady Europy. To ujednoczone podejście w finansowaniu budownictwa społecznego i rewitalizacja miast, tworzenie tzw. *sustainable communities* w okresie programowania 2007-2013 poprzez wzmocnienie współpracy między ww. instytucjami. Kluczowymi etapami współpracy będą: narodowe strategie rozwoju oraz nowe programy operacyjne w 2007-2013, przygotowane przez państwa członkowskie. W ramach tego działania przewidziane jest udzielanie korzystnych kredytów na budownictwo mieszkaniowe. Zaangażowane strony mają już spore doświadczenie w dziedzinie kredytów na rzecz rozwoju i odnowy obszarów miejskich, jak również budownictwa socjalnego. W kontekście protokołu programów Urban/JESSICA Komisja porozumiała się z instytucjami w zakresie współpracy w ramach nowych programów EFRR, których elementem jest rozwój obszarów miejskich. Celem jest połączenie dotacji w ramach programów na rzecz rozwoju i odnowy obszarów miejskich lub budownictwa socjalnego z kredytami i wiedzą specjalistyczną banków w tej dziedzinie. Banki zobowiązały się również do uproszczenia podejścia do kredytowania rozwoju obszarów miejskich, tak aby stało się ono bardziej zrozumiałe dla kredytobiorców⁵.

Programy skoncentrowane na obszarach miejskich mogą przybierać kilka różnych form.

1. Po pierwsze, możliwe są działania promujące miasta jako siłę napędową rozwoju regionalnego. Celem takich działań powinny być ulepszenia w dziedzinie

⁴ [Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej... 2006].

⁵ [Memorandum of understanding... 2006].

konkurencyjności, np. poprzez tworzenie klastrów⁶. Działania otrzymujące wsparcie obejmują promowanie przedsiębiorczości, innowacje i rozwój usług, w tym usług producenckich. Duże znaczenie ma także pozyskanie i utrzymanie siły roboczej o wysokich kwalifikacjach (co obejmuje przyjęcie środków związanych z dostępnością, podażą usług kulturalnych itp.). Szczególnie interesującym rozwiązaniem jest wspieranie powstawania klastrów, gdzie na określonej przestrzeni występuje jednoczesna konkurencja i kooperacja służąca rozwojowi regionu. Klastry stają się regionalnymi systemami innowacji i motorami rozwoju regionalnego. Mają pozytywny wpływ na produktywność, przedsiębiorczość i w efekcie na konkurencyjność regionu⁷.

2. Drugą kategorię stanowią środki promowania wewnętrznej spójności w obszarach miejskich, zmierzające do poprawy sytuacji dzielnic kryzysowych. Działania takie nie tylko przynoszą korzyści samym tym dzielnicom, ale zmniejszają również presję w kierunku nadmiernego rozrostu miast i suburbanizacji, towarzysząc poszukiwaniu lepszych warunków życia. Otoczenie miejskie wysokiej jakości jest elementem priorytetu odnowionej strategii lizbońskiej, zmierzającego do uczynienia z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca pracy, życia i inwestowania.

3. Po trzecie, możliwe są działania promujące bardziej zrównoważony, policentryczny rozwój, polegający na rozwijaniu sieci miejskiej na poziomie krajowym i wspólnotowym, obejmującej połączenia między najsilniejszymi gospodarczo miastami a innymi obszarami miejskimi, w tym małymi i średnimi miastami.

Nowa inicjatywa JESSICA została opracowana w celu promowania i usprawniania rozwoju produktów inżynierii finansowej służących wspieraniu projektów ujętych w planach zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich.

Polska dostanie w latach 2007-2013 ponad 67 mld euro z funduszy strukturalnych. Od tego, jak wykorzystamy te pieniądze, zależeć będzie, czy uda nam się dokonać skoku cywilizacyjnego, jaki miał miejsce np. w Hiszpanii. Pierwsze lata członkostwa pokazały, że mamy problemy z wykorzystaniem środków. Uruchomione instrumenty wsparcia mogą służyć Polsce pomocą. Ich roczna wartość nie przekracza kilkunastu milionów euro. Jednak w tym przypadku istotniejsza jest wiedza ekspertów, którzy doradzą, jak przygotowywać i realizować projekty warte setki milionów euro, poprzez to wpłyną na wyższy poziom inwestycji w miastach, regionach, wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy.

⁶ Według M. Portera klaster to geograficzne skupisko wzajemnie powiązanych firm, wyspecjalizowanych dostawców, jednostek świadczących usługi, firm działających w pokrewnych sektorach i związanych z nimi instytucji (na przykład uniwersytetów, stowarzyszeń branżowych) w poszczególnych dziedzinach, konkurujących ze sobą, ale również współpracujących [Brodzicki, Szultka, Tamowicz 2004, s. 7].

⁷ Tamże, s. 9.

6. Wrocław jako motor wzrostu i zatrudnienia

Wrocław, podobnie jak inne miasta w Polsce, ma do odegrania szczególną rolę, może stać się motorem wzrostu, zatrudnienia, innowacji i technologii. Rola miast staje się szczególnie ważna w związku z realizacją odnowionej strategii lizbońskiej. To w miastach znajdują się wszystkie elementy niezbędne do budowania konkurencyjnej gospodarki, która jest w stanie szybko reagować na zmiany zachodzące na światowych rynkach – wykwalifikowana siła robocza, ośrodki badawcze, instytucje finansowe. Komisja Europejska, a w jej imieniu komisarz ds. polityki regionalnej Danuta Hübner, przygotowywali dokument „Polityka spójności a miasta: wkład miast we wzrost i zatrudnienie w regionach”. Dokument ten zawierał zestaw narzędzi na rzecz realizacji przemyślanej polityki miejskiej. Miał on być przyjęty jesienią 2006 r., a realizacja jego założeń miała się rozpocząć na początku 2007 r. O nowym spojrzeniu na rolę miast D. Hübner mówiła następująco: „Dzisiaj, w warunkach otwartej globalnej gospodarki, kluczem do powodzenia strategii na rzecz wzrostu i zatrudnienia jest bowiem innowacyjność. Musimy więc patrzeć na miasta także jako na centra zmian, przyciągające nowatorskie i innowacyjne przedsięwzięcia”⁸.

Nowa polityka wobec miast ma zwracać uwagę na te elementy, które w polityce miasta Wrocławia są już obecne od kilku lat i zapisane w jego strategii („Wrocław w perspektywie 2020 plus”⁹). Oznacza to, że miasta mają przyciągać te zasoby, które decydują o powodzeniu i jakości działań innowacyjnych – takie jak nowe inwestycje w sektorach o wysokiej wartości dodanej, wysoko wykwalifikowany personel czy utalentowanych pracowników naukowych. Oznacza to również konieczność budowania atrakcyjności miasta w oparciu o takie czynniki, jak czyste środowisko, dobrze działający transport miejski, rozwinięty sektor usługowy, ciekawa oferta kulturalna czy różnorodne możliwości spędzania wolnego czasu. Ponadto polityka miejska powinna promować zintegrowane podejście do rozwoju miasta, oparte na strategicznym planowaniu. Innymi słowy, powinna umieć w sposób skoordynowany wykorzystać znajdujące się w miastach zasoby na rzecz budowania konkurencyjności opartej na innowacyjności. Takie podejście wymaga umiejętnego łączenia instrumentów inżynierii finansowej, stosowania mechanizmów partnerstwa publiczno-prywatnego, budowania lokalnych ośrodków transferu technologii czy parków przemysłowych¹⁰. Wrocław doświadczył w ostatnich latach, że wzrost konkurencyjności miasta jest związany ze wzrostem jego atrakcyjności jako miejsca do życia. Podejście Komisji Europejskiej tylko to potwierdza.

Z opracowanej prognozy gospodarczej dla Wrocławia wynika, że w przypadku zrealizowania się optymistycznego scenariusza rozwojowego w 2020 r. PKB na jednego mieszkańca regionu stanowić będzie ok. 80% wartości PKB dla całej Unii

⁸ [Wystąpienie Pani Komisarz... 2006, s. 2].

⁹ [Strategia „Wrocław w perspektywie...” 2006, s. 12].

¹⁰ Tamże, s. 3.

Europejskiej. W przypadku Wrocławia odpowiednia wartość przekroczy 100% (w 2002 r. wynosiła 69,6%¹¹). Wrocław rozwija się dynamicznie i jednocześnie w wielu kierunkach. Stał się miastem przyjaznym inwestorom, którzy tworzą nowe miejsca pracy. Jest centrum innowacji, nowoczesnych technologii i dynamicznie rozwijającej się edukacji. Ma bardzo sprawnie działający układ instytucjonalny i regulacyjny (prawny) zarówno wobec mieszkańców, jak i biznesu. Miasto chroni swoje środowisko i rozwija kulturę, stając się coraz bardziej atrakcyjnym miejscem dla turystów i mieszkańców. Jako stolica Dolnego Śląska wpływa inspirująco na rozwój całego regionu. Wrocław dobrze wykorzystał szansę, jaką dało mu wejście do Unii i możliwości stworzone przez unijną politykę regionalną oraz fundusze strukturalne.

7. Podsumowanie

Atrakcyjność miasta wyraża się zdolnością do konkurowania z innymi miastami o korzyści zewnętrzne finansowe, rzeczowe i pozafinansowe w postaci różnych form kapitału finansowego, ludzkiego, społecznego, intelektualnego. Miasto musi się też stać atrakcyjnym miejscem do pracy, do mieszkania i do spędzania czasu wolnego. Tak więc współczesne miasto dla pomyślnego rozwoju potrzebuje dobrej strategii rozwoju, sprawnego zarządzania, napływu inwestycji bezpośrednich. Do osiągnięcia swoich celów strategicznych musi także umieć znaleźć środki finansowe. Środki te mogą pochodzić z różnych źródeł, np. dochodów podatkowych, subwencji od rządu, ale także z funduszy unijnych i innych instrumentów wsparcia europejskiego.

Literatura

- Brodzicki T., Szultka S., Tamowicz P., *Polityka wspierania klastrów*, Niebieskie Księgi nr 11, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk 2004.
- Decyzja Rady z dnia 6 października 2006 r. w sprawie strategicznych wytycznych Wspólnoty dla spójności PL L 291/22, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej 21.10.2006.
- Dokument Urzędu Miasta: Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2006, www.wroclaw.pl.
- Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 291/29 (1) Komunikat do Rady i Parlamentu „Polityka spójności a miasta – wkład miast we wzrost gospodarczy i zatrudnienie w regionach” COM(2006) 385 z 12.7.2006.
- Financial perspective 2007-2013*, Dr. Dalia Grybauskaitė Commissioner for Financial Programming and Budget Brussels, 6 April, 2006, www.ec.europa.eu.int/speeches.
- „Inforegio news”, Biuletyn informacyjny 2006 nr 146/06.
- Klamut M., *Polityka budowy regionu konkurencyjnego. Strategie – modele – postęp technologiczny*, AE, Wrocław 2000.

¹¹ [Założenia polityki...2006, s. 11].

Memorandum of understanding in respect of a coordinated approach to the financing of Urban Renewal and Development for the programming period 2007-2013 of the Community Structural Funds between The European Commission, the European Investment Bank and the Council of Europe Development Bank, Brussels 30.05.2006.

Narodowa Strategia Spójności 2007-2013, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2006.

Radło M.J., *Od zintegrowanych wytycznych do krajowego programu reform 2005-2008*, [w:] *Narodowa Strategia Lizbońska dla wzrostu i zatrudnienia*, Biała Księga 2005, Polskie Forum Strategii Lizbońskiej, Gdańsk 2005.

Raport o polityce regionalnej, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2005.

Strategia „Wrocław w perspektywie 2020 plus”, Uchwała Rady Miasta nr LIV/3250/06 z 6.07.2006.

Strategia Wrocław 2000 plus, Dokumenty Urzędu Miejskiego we Wrocławiu.

Szomburg J., *Narodowa Strategia Lizbońska dla wzrostu i zatrudnienia*, Biała Księga 2005, Polskie Forum Strategii Lizbońskiej, Gdańsk 2005.

Wystąpienie Pani Komisarz Danuty Hübner „Polityka spójności i miasta”, Toruń, 23 czerwca 2006, www.ec.europa.eu.int/speeches.

Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2006, www.wroclaw.pl.

THE ROLE OF CITIES IN THE EUROPEAN UNION COHESION POLICY 2007-2013

Summary

The Commission accepted in 2006 the new programme „Cities and cohesion Policy 2007-2013”. Cities play a key role in shaping the European economy. Cities are home to most jobs, businesses and higher education institutions which is important to stimulate the knowledge-based economy. They have been and they will be the engines for regional, national, and European economic growth.